ACTIEKALENDER

6

INFORMEER IEDEREEN OVER HET VERTROUWENSPUNT SPORT

*Bij het Vertrouwenspunt Sport van NOC*NSF kan iedereen vragen stellen of meldingen doen over zaken die in strijd zijn met de regels, normen en waarden in de vereniging of het zwembad. Hier kunt u ook grensoverschrijdend gedrag van anderen of uw eigen dilemma's en ervaringen bespreken.*

ACTIE	WIE	DEADLINE	CHECK ✓
▶ *Kijk voor meer informatie op www.nocnsf.nl/vertrouwenspuntsport.* ▶ *Neem met vragen of meldingen over grensoverschrijdend gedrag contact op met het Vertrouwenspunt Sport via 0900 - 202 55 90 (tien cent per minuut).* ▶ *Breng in kaart in/op welke communicatiemiddelen u het nummer van het Vertrouwenspunt Sport kunt vermelden.*			

7

VRAAG EEN VOG AAN VOOR (NIEUWE) VRIJWILLIGERS/MEDEWERKERS EN CHECK REFERENTIES

Meer grip krijgen op wie actief is binnen uw vereniging/zwembad? Vraag dan altijd naar een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en check referenties. Dit laatste is belangrijk, omdat iemand volgesproken kan zijn van een aanklacht. Ook kan het zijn dat een slachtoffer geen aangifte heeft gedaan. Met referenties krijgt u een vollediger beeld van een persoon.

ACTIE	WIE	DEADLINE	CHECK ✓
▶ *Lees de informatie hierover op pagina 17 en 18 van het Incidentenprotocol (tevens beschikbaar via www.codeblauw.nl > toolkit).* ▶ *Bepaal voor welke vrijwilligers/medewerkers u een VOG gaat aanvragen.* ▶ *Maak aan betrokkenen bekend dat u voor hen een VOG gaat aanvragen.* ▶ *Vraag de VOG's aan en stel iemand aan voor het administreren van de VOG's.*			

8

SPREEK EEN MELDPROTOCOL AF

In een meldprotocol staat beschreven wat iemand moet doen bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag. Maak samen met de betrokken verenigingen en het zwembad afspraken over de stappen en acties die moeten worden ondernomen, zodat de inhoud van het meldprotocol voor alle gebruikers van het zwembad geldt.

ACTIE	WIE	DEADLINE	CHECK ✓
▶ *Bekijk de informatie op pagina 19 van het Incidentenprotocol (tevens beschikbaar via www.codeblauw.nl > toolkit).* ▶ *Stel gezamenlijk een meldprotocol op.*			

9

PAS HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT AAN

*Naast de omgangsregels heeft een vereniging/zwembad ook te maken met formele gedragsregels van NOC*NSF en/of de gedragscode van NPZ-NRZ. Neem deze regels op in de statuten en het huishoudelijk reglement. Zo liggen regels vast en hebt u iets in handen om een sanctie op te kunnen leggen bij overtreding van de regels.*

ACTIE	WIE	DEADLINE	CHECK ✓
▶ *Bekijk de informatie op pagina 20 van het Incidentenprotocol (tevens beschikbaar via www.codeblauw.nl > toolkit).* ▶ *Neem de gedragsregels van NOC*NSF en/of de gedragscode van NPZ-NRZ op in het huishoudelijk reglement.* ▶ *Neem de omgangsregels (die zijn opgesteld bij stap 4) op in het huishoudelijk reglement.*			

10

COMMUNICEER OVER UW PREVENTIEVE BELEID

Maak bekend hoe u als vereniging/zwembad grensoverschrijdend gedrag wilt proberen te voorkomen. Kies daarvoor het juiste moment uit (waarop u bovengenoemde acties serieus hebt opgepakt).

ACTIE	WIE	DEADLINE	CHECK ✓
▶ *Communiceer (bijvoorbeeld via de website, de nieuwsbrief, social media, een mailing of een bijeenkomst):* • *wat de omgangsregels zijn.* • *wie de vertrouwenscontactpersoon is en hoe en met welke vragen iemand bij hem/haar terecht kan.* • *dat er een Vertrouwenspunt Sport bestaat en maak het telefoonnummer bekend.* • *hoe iemand moet handelen bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag (meldprotocol).* *Meer hierover leest u ook op pagina 22 van het Incidentenprotocol (tevens beschikbaar via www.codeblauw.nl > toolkit).* ▶ *Bestel ook de beschikbare materialen (spandoeken, posters en polsbandjes) van 'Code blauw: zwem sportief' om uit te dragen dat we samen staan voor een sportief en veilig zwemsportklimaat. Deze materialen kunt u opvragen via www.codeblauw.nl.*			

5 HANDIGE TIPS

1. Maak in uw organisatie duidelijk dat iedereen zelf zijn grens bepaalt. Een ander mag die grens nooit overschrijden. Met het Dilemmaspel van NPZ-NRZ kunt u bewustwording creëren. Speel het bijvoorbeeld tijdens een vergadering.
2. Net als andere branches heeft ook de zwembranche gedragsregels/een gedragscode. Hier moet iedereen zich aan houden. Zet ze ook op uw site, zodat ze voor iedereen inzichtelijk zijn.
3. Kent u 'Code Blauw: zwem sportief!' al? Met Code blauw willen we als KNZB, samen met zwemverenigingen/zwembaden, laten zien dat we ons sterk maken voor een sportief en veilig zwemklimaat.
4. Zit u ergens mee? Of een van uw leden/medewerkers? Het Vertrouwenspunt Sport staat voor u klaar! Kijk op www.nocnsf.nl/vertrouwenspuntsport voor meer informatie en zet deze link ook op de site van uw vereniging/zwembad.
5. De meeste verenigingen en zwembaden hebben een vertrouwenscontact-persoon. Wie is dat bij u? Laat de vertrouwenscontactpersoon zich tijdens een vergadering even kort voorstellen en communiceer hierover. Zo weet iede-reen bij wie ze terecht kunnen en wat de vertrouwenspersoon precies doet.

HOK SAN TJIOE, VOORZITTER TRBRES IN TILBURG:

'Twee jaar geleden kreeg ik een telefoontje van een verontruste ouder. De 16-jarige dochter kreeg tijdens een kamp vervelende toespelingen van een trainer. En ook stuurde hij haar dubieuze sms-berichten. We hebben direct onderzoek gedaan. Al snel bleek dit geen op zichzelf staand incident te zijn en voelden meerdere leden dat er iets was. Maar dat werd goed gepraat onder het mom 'Zo is hij nu eenmaal'.

We hebben direct allerlei instanties gevraagd om advies: de politie, GGD en KNZB bijvoorbeeld. En hoewel het één afdeling van de vereniging betrof, hebben we alle andere afdelingen ook op de hoogte gebracht. Bij ouders is dit in goede aarde gevallen. We hebben als bestuur duidelijk laten zien wat onze waarden en normen zijn. De trainer is op non-actief gezet en hij is vrijwillig bij de club vertrokken.

Naar aanleiding van dit incident proberen we nu bewustwording te creëren, bijvoorbeeld met een workshop veilig handelen. Zo kunnen we signalen eerder oppikken. Een trainer mag niet bij een pupil op bed liggen tijdens een kamp, dat spreekt voor zich. Maar wat als een meisje bij je op schoot kruipt? Mag je een pupil omhelzen? We moeten ons blijven afvragen wat normaal is. Of zoals de slogan zegt: Wat is de druppel?'

Dit is een initiatief van de KNZB in samenwerking met:

AGS · Reddingsbrigade · NOB · Sportfondsen · Nationaal Platform Zwembaden (NPZ) · FNV Publiek Belang · Optisport · Vereniging Sport en Gemeenten · RECRON · LACO

KOM SAMEN IN ACTIE OM GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG TE VOORKOMEN

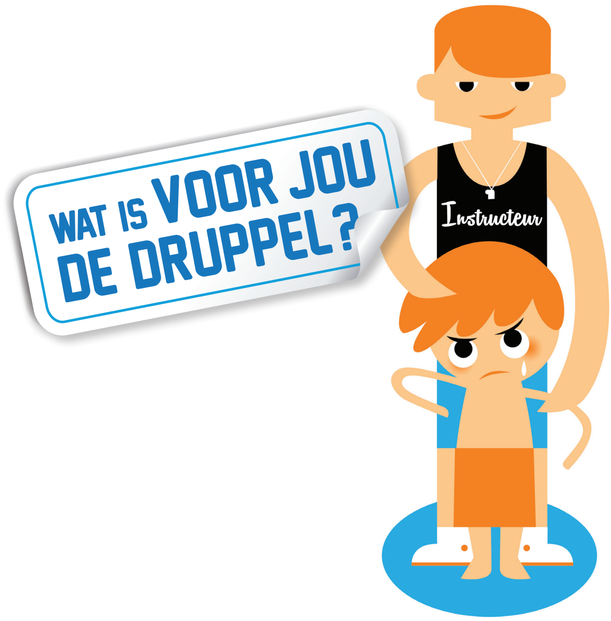

CODE BLAUW: ZWEM SPORTIEF!

knzb zwem sportief
samen naar een veiliger sportklimaat

KOM IN ACTIE TEGEN GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG!

Veel mensen denken dat grensoverschrijdend gedrag bij hun vereniging, zwemschool of zwembad niet voorkomt. Toch krijgt 1 op de 20 sporters te maken met seksuele intimidatie en ook daarbuiten gebeurt het. De waargebeurde verhalen in deze folder laten zien dat grensoverschrijdend gedrag vaker voorkomt dan u denkt. Ook in uw vereniging/zwemschool/zwembad kan het gebeuren en dat heeft veel impact op de betrokkene(n), op uw organisatie én op onze zwembranche in het algemeen. 'Voorkomen is beter dan genezen', vindt Lianne Blaauw van VZV Njord in Veldhoven. 'Zeker als je allerlei verhalen hoort, over Benno L. bijvoorbeeld.' Daarom is het goed om aandacht te besteden aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag, ook als er nog geen incident heeft plaatsgevonden. 'Wij denken bewust na hoe we de kwaliteit in de vereniging kunnen verhogen en we hopen dat andere verenigingen hetzelfde doen', meent Sjaak Plukkel van AquaWaarD in Heerhugowaard. Kortom, laten we niet langer onze ogen sluiten en samen in actie komen. Dat begint met preventief beleid. Wij hebben een praktische actiekalender voor u ontwikkeld, zodat u in tien eenvoudige en overzichtelijke stappen grensoverschrijdend gedrag kunt tegengaan. Dat zorgt ervoor dat zwemmen bij u nóg leuker en veiliger wordt. En dat komt de kwaliteit en het imago van uw vereniging of zwembad ten goede. We moeten samen in actie komen! Want u wilt toch ook een incident zoveel mogelijk voorkomen?

HAD JE HET MISSCHIEN KUNNEN VOORKOMEN?

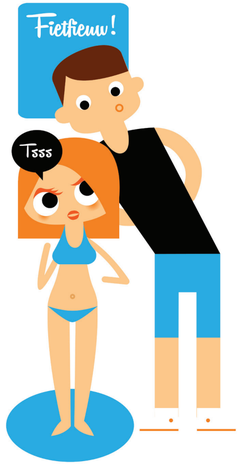

**JAN VAN DONGEN,
HOOFD SPORTCENTRA IN RIJSWIJK:**

'Wat een impact kan een geval van grensoverschrijdend gedrag hebben! Enige tijd geleden is een badmeester beschuldigd door een minderjarige. Onderzoek heeft uitgewezen dat de klacht ongegrond is, maar we hebben de medewerker toch overgeplaatst naar een andere sportlocatie waar geen kinderen komen. En enkele jaren geleden heeft een bezoeker ontucht gepleegd met een kind in een wc-hokje.

Heftige zaken, die ook op ons personeel veel impact gehad hebben. Wat zeg je als receptioniste bijvoorbeeld als de moeder van het kind belt? Of wat als je achteraf al het gevoel had dat er bij die collega iets niet klopte? Had je het wellicht kunnen voorkomen? Belangrijk voor ons is dat we altijd open zijn geweest. We hebben bijeenkomsten met medewerkers georganiseerd en een psycholoog ingeschakeld.

Nu spelen we in ons werkoverleg het Dilemmaspel van NPZ-NRZ. Door samen met collega's naar een situatie te kijken en een standpunt te bepalen, hopen we dat medewerkers gaan nadenken en elkaar aanspreken op gedrag. We volgen alle protocollen en hebben naar aanleiding van deze incidenten al het een en ander verfijnd. Zo kunnen we hopelijk nieuwe incidenten voorkomen.'

'BELANGRIJK VOOR ONS IS DAT WE ALTIJD OPEN ZIJN GEWEEST'

JAN VAN DONGEN

'WAAR LIGT DE GRENS TUSSEN VERKERING HEBBEN EN MISBRUIK MAKEN VAN DE SITUATIE'

GERDA

GERDA, OUD-BESTUURSLID:

'Uiteindelijk hebben een stuk of acht meiden een verklaring tegen hem afgelegd. Deze instructeur pakte het steeds heel gewiekst aan; koos meisjes die emotioneel veel te verduren hadden. En omdat wij door het hele land werken, maakte hij overal slachtoffers. Hij begon met kleineren op momenten dat niemand hem kon horen: 'Jij stelt toch niks voor.'

Ik heb er vanaf het begin, zeven jaar geleden, bovenop gezeten. Maar waar ligt de grens tussen privé en vereniging? En waar ligt de grens tussen verkering hebben en misbruik maken van de situatie? Een van de meisjes zei achteraf dat ze in het begin had toegestemd en kreeg in een later stadium afkeer van zaken. Pas een jaar geleden deed een van de slachtoffers aangifte en toen volgden er meer. Het OM is nog steeds bezig met de zaak.

Als vereniging zijn we nóg voorzichtiger geworden. Zo geldt het principe "samen uit en samen thuis". Meisjes worden niet thuisgebracht door een man. Maar ik besef ook dat we dit waarschijnlijk niet hadden kunnen voorkomen. Kort voor de eerste aangifte kreeg hij nog gewoon een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Die geeft dus geen garanties, maar het is wel goed om 'm aan te vragen. We kunnen nu alleen maar hopen dat deze man veroordeeld wordt en nooit meer zijn gang kan gaan!

1 OP DE 20 SPORTERS KRIJGT ER MEE TE MAKEN

ACTIEKALENDER

1 MAAK GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG BESPREEKBAAR BINNEN UW ORGANISATIE

Zet het onderwerp op de agenda van het overleg met uw bestuur of managementteam. U kunt daarbij gebruik maken van het Dilemmaspel van NPZ-NRZ. Dit spel maakt lastige situaties als wat doet u als u een vriendin in het bubbelbad ziet bij een groepje kinderen? bespreekbaar. Hiermee creëert u bewustwording en ontstaat er draagvlak om grensoverschrijdend gedrag aan te pakken.

ACTIE	WIE	DEADLINE	CHECK ✓
▲ Zet het op de agenda van het volgende overleg. ▲ Bestel eventueel het Dilemmaspel (via www.codeblauw.nl).			

2 ZOEK SAMENWERKING TUSSEN VERENIGINGEN EN HET ZWEMBAD

Het maken van gezamenlijke afspraken schept duidelijkheid voor iedereen binnen de organisatie en bezoekers van het zwembad. Informeer elkaar bijvoorbeeld, wanneer iemand een sanctie opgelegd krijgt. Samenwerking is op veel vlakken mogelijk en kan zelfs uitmonden in een gezamenlijk beleid. Samen staat u sterker!

ACTIE	WIE	DEADLINE	CHECK ✓
▲ Nodig betrokken contactpersonen (van verenigingen/zwembaden) uit voor een gezamenlijk overleg. ▲ Bespreek wat verschillende partijen al doen en hoe u het samen kunt aanpakken.			

3 MAAK EEN RISICOANALYSE

Bij het maken van een risicoanalyse bekijkt u in welke situaties grensoverschrijdend gedrag voor kan komen en welke groepen wanneer en waar kwetsbaar zijn. Denk daarbij niet alleen aan minderjarigen, maar ook aan talenten die individuele training krijgen.

ACTIE	WIE	DEADLINE	CHECK ✓
▲ Bekijk de informatie over risicoanalyse op pagina's 10, 11 en 24 van het Incidentenprotocol (tevens als pdf beschikbaar via www.codeblauw.nl > toolkit). ▲ Inventariseer de risicovolle situaties en welke groepen wanneer kwetsbaar zijn.			

4 MAAK OMGANGSREGELS MET BETROKKEN VRIJWILLIGERS EN MEDEWERKERS

Hoe zorgen we samen voor een fijne cultuur en sfeer? Met heldere omgangsregels maakt u duidelijk waar u als vereniging voor staat. Dit zijn informele afspraken, die onderdeel zijn van het huishoudelijk reglement. Bespreek samen met leden welke omgangsregels jullie hanteren, dat vergroot de betrokkenheid en het draagvlak.

ACTIE	WIE	DEADLINE	CHECK ✓
▲ Bekijk de informatie over omgangsregels op pagina's 11 en 27 van het Incidentenprotocol (tevens als pdf beschikbaar via www.codeblauw.nl > toolkit). ▲ Stel omgangsregels op voor uw vereniging/zwembad.			

5 STEL EEN VERTROUWENSCONTACTPERSOON AAN

De vertrouwenscontactpersoon (VCP) is het aanspreekpunt binnen een vereniging/zwembad voor iedereen die te maken heeft met grensoverschrijdend gedrag. De VCP kan u doorverwijzen naar de juiste organisatie, wanneer nodig. Vanuit verschillende verenigingen en het zwembad kan er ook één gezamenlijke VCP worden aangesteld.

ACTIE	WIE	DEADLINE	CHECK ✓
▲ Bekijk de informatie op pagina 15 tot en met 17 van het Incidentenprotocol (tevens beschikbaar via www.codeblauw.nl > toolkit) en www.nocnsf.nl/grensoverschrijdend-gedrag/vertrouwenscontactpersoon. ▲ Bespreek of een gezamenlijke vertrouwenscontactpersoon wenselijk is. ▲ Bepaal welke personen geschikt zijn als VCP en stel een top-3 op. ▲ Benader de beste kandidaat en informeer hem/haar goed over het beleid en de protocollen.			

MEER INFORMATIE? GA NAAR WWW.CODEBLAUW.NL